

GÖRÜŞ

RONA AYBAY

Güney Dinç'ten Bir Barış Çığılığı: Lütfiye ve Komşusu

1939-1945 yılları arasında, dünyanın neredeyse tamamını kana bulayan, milyonlarca insanın ölümle, açlıkla, zorunlu göçle boğuştuğu İkinci Dünya Savaşı'nın en karanlık, umutsuz günlerinde, İzmir'in Karşıyaka'sı savaştan uzak, sakin bir semt. Burada insanlar savaşın getirdiği kıtlıklar yüzünden kahve bulamayıp arpa-nohut kavurup içseler, şeker bulamayıp çaylarını pekmeze karıştırırsalar da, imbat serinliğinde barış ortamının tadını çıkarıyorlar. Kadınlar, açık havada ertesi gün için mercimek, bulgur ayıklarken erkekler tavla, dama oynuyor; seyyar satıcılar sınırlı türdeki mallarını evlerin kapılarına kadar getiriyorlar...

Değerli hukukçu **Güney Dinç'in** yayımlanmış ilk romanı "**Lütfiye ve Komşusu**", (Cumhuriyet Kitapları, Nisan 2012) Karşıyaka'nın sıradan insanların, savaştan uzak dingin yaşamının betimlemesiyle başlıyor, ama sonrasında hemen her sayfada okuru, savaşın getirdiği zulümler, ölümler, yıkımlarla yüzleştiriyor. Roman, Balkan, Makedonya ve Birinci Dünya Savaşı yıllarına doğru geri dönüşlerle, bir dönemin panoramasını, sıradan insanlar açısından sergiliyor. Roman, 1912 yılında Yunan askerlerinin Midilli'yi işgale başlaması aşamasında, babalan Esat Bey'le adadan kaçıp Dikili kıyılarına çıkan kızlarından biri olan Lütfiye'nin yaşamı ekseninde geliyor. Lütfiye'nin, kısa yaşamı savaştan savaşa koşarak geçen ve sonunda Çanakkale'de şehit olan kocası Mehmet Nail'in mektupları birer tarih belgesi niteliği taşıyor.

Güney Dinç, seçkin bir hukukçu titizliği ile sanatçı duyarlılığını harmanlamış ve romanına tarih, uluslararası ilişkiler, sosyoloji gibi çeşitli bilim dallarına ilişkin öğeleri de ustaca "*yedirmiş*"; önemli gözlemler, değerlendirmeler katmış. Özellikle yakın tarihi konusundaki bilgileri zayıf olan gençler için, çok öğretici sahneler var. Sadece bir tanesine değinmek bile yazarın "*ev ödevini*" nasıl titizlikle yaptığını göstermeye yeter: Yıl 1905. Resmen Osmanlı Devleti ülkesinin bir parçası olan Midilli Adası'na İngiliz, İtalyan, Fransız, Rus ve Avusturya silahlı kuvvetlerinden oluşan insancıl Amaçlı Müdahale Gücü' el koymuştur. Bu "**insancıl**" gücün komutanı olan Avusturyalı Amiral, çevirmen aracılığıyla halka şöyle der: "*Burada yalnız benim dediklerim olacaktır. Toplanan bütün vergileri yaverime ödeyeceksiniz. Depolardan tek mal çıkmayacak. Emirlerime uymayanlar cezalandırılacaktır. Bu kadar!*"

Romanın merkezindeki kadın Lütfiye savaşı nasıl değerlendirdiyordu: **"Devleti Âliye"yi papatya falına bakar gibi bu kirli savaşa sokanların kimler olduğunu artık biliyordu Lütfiye. Bu savaş kendilerini çok fazla önemseyen,, yüreklerinde, insan sevgisi taşımayan hastalıklı kafaların işiydi. Sanki kumar masasında rulet çeviriyorlardı. Onlar, gerçekleşme olanağı bulunmayan beklentilerinin Osmanlı ülkesine ve bu topraklarda yaşayan halkların başına ne büyük felaketler getireceğinin ayırdındaydılar. Bunu bildikleri için, askerlerin dinsel inançlarını beklentileri doğrultusunda yönlendiriyor, Tanrı'yı kendilerinin suç ortağı gibi göstermeye çalışıyorlardı. Bunlar gerçek dışı aldatmacalardı. Savaşa katılan bütün ülkelerin insanları, görünürde aynı Tanrı'nın ardından gidiyorlardı. Tanrı, birbirine ölüm yağdıran savaşçılardan hangisinin yanında olacaktı?**

Güney Dinç, daha önce yayımladığı **"Kartpostallarla Balkan Savaşı 1912-13"le**, tarih konularına merakının amatörcce bir ilginin çok ötesinde olduğunu ortaya koymuştu. O yapıtında, savaş Osmanlı ordusunun onur kırıcı yenilgisinin ardından esir düşen bir subayın açısından anlatılıyordu. **"Lütfiye ve Komşusu"** ise savaş konusuna çok daha geniş bir açıdan bakan; savaşı sıradan insanların yaşamı üzerindeki yıkıcı etkileri açısından değerlendiren bir barış çıığı!